

Bank verspeelt verankering

Arnoud Boot

Grote financiële instellingen zo mondiaal dat ze nationale economieën omtrekken

Footloose kapitalisme, kapitalisme zonder lokale verankering is wat ten grondslag ligt aan de huidige crisis. Banken hebben hun lokale relaties en dus hun lokale verankering verwaarloosd voor een casinospel op de financiële markten. De wal heeft het schip nu gekeerd. Als ik het goed heb bijgehouden hebben de Europese regeringen inmiddels euro 1873 mrd toegezegd voor de oplossing van de kredietcrisis.

Zijn we er nu? Neen. De komende maanden moet blijken of we het financiële systeem op koers weten te krijgen. Zo maar wat duizenden miljarden toezeggen is nog geen oplossing. Op de korte en lange termijn liggen belangrijke beslissingen in het verschiet. De korte termijn is of we de brand onder controle weten te krijgen. Ik ben voorzichtig optimistisch, maar laat me even vooruitblikken.

Voor de lange termijn verwacht ik een volstrekt nieuwe kijk op globalisering. Globalisering als footloose kapitalisme, zonder lokale verankering, is uit den boze. Lokale verankering en lokale legitimiteit van handelen, en een verantwoording die daarover moet worden afgelegd, zijn cruciaal. Onze westerse democratieën zullen anders in opstand komen. Meer op korte termijn bieden de gedeeltelijke nationalisaties in het bankwezen een unieke mogelijkheid om het financiële systeem blijvend te versterken. Als geluk bij ongeluk kan ABN Amro zo weer uitgroeien tot een pijler van de Nederlandse financiële sector.

De essentie van het kapitalisme zoals het de afgelopen 20 jaar vorm leek te krijgen was dat de economische activiteit losraakte van haar locatie. Een opmerking van een voormalig ABN Amro-bestuurslid die mij altijd zal bijblijven was: 'Het is maar toevallig dat ons hoofdkantoor in Amsterdam staat, het zou zo in Chicago kunnen staan.'

Deze opmerking heeft de bank veel schade toegebracht. Niet alleen was het hierdoor heel moeilijk voor de Nederlandse overheid om deze bank te hulp te schieten toen ze klem kwam te zitten, maar belangrijker nog, de volstrekte ontkenning van het belang van lokale verankering deed de bank tussen wal en schip belanden. Niet geschikt voor het grote internationale investment banking spel (wat inmiddels trouwens gecrasht is), maar ook volstrekt ongeschikt voor een effectief lokaal bankieren. Lokale klanten bedienen was bijna te min.

Was het vreemd dat ABN Amro ten onder ging aan een gifdrank van arrogantie, misplaatste superioriteit, verwaarlozing van haar Nederlandse belangen en verankering, en een uit de bocht gevlogen, footloose strategie?

Maar wonderen zijn de wereld nog niet uit. Nu onder de vlag van de Nederlandse Staat kan zij een wederopstanding doormaken. En mooier nog, als de Nederlandse Staat bij de Engelse prime minister Gordon Brown aanklopt kan zij delen van het oude internationale netwerk weer terugkopen van Royal Bank of Scotland. RBS is namelijk net als Fortis in grote problemen gekomen en wordt grotendeels genationaliseerd.

De realiteit is dat RBS zich zal moeten herpakken als lokale Britse speler. Een crisis bij een bank betekent nu eenmaal dat men zich terugtrekt op de thuismarkt. Het internationale netwerk dat ABN Amro nu zou kunnen terugkrijgen van RBS maakt het mogelijk van ABN Amro weer een volledige bank te maken. Een bank, nu wel met een goede lokale verankering, en een internationaal netwerk dat ten dienste staat van haar lokale klanten. De netwerkbank waar de roots liggen van het oude succes van ABN Amro. Wat belet Wouter Bos?

De huidige financiële crisis laat precies zien waar het vastloopt. Huis-, tuin- en keukenbanken die zich verankerden in lokale financiële dienstverlening kwamen niet in de problemen, uiteraard met uitzondering van de 'occasional nut'. Rabobank is een perfect voorbeeld. De coöperatieve verankering van deze bank geeft haar een niet te doorbreken lokale verankering. Maar zelfs de Rabobank lijdt om de vijf jaar aan groothedswaan. Hoe deze bank toch veel geld heeft kunnen verspelen aan rare structured finance-instrumenten (cdo's), en in een vorig leven nog eens probeerde eigenhandig een investment bank in Londen op te zetten, is verbijsterend maar geeft ook aan hoe verleidelijk het grote geld is, en hoe makkelijk bestuurders zich laten verleiden tot de waan van de dag.

Amerika moet zijn eigen financiële systeem opschonen, net als Europa. Amerika kende footloose investment banks die van hun voetstuk zijn gevallen, maar een in de kern zeer stabiel en weinig geconcentreerd commercieel bankwezen met sterke lokale verankering. Europa daarentegen heeft vooral grote geconcentreerde financiële instellingen - vaak met grote posities in de footloose financiële markten - die nationale economieën dreigden om te gooien. Zodra beide werelddelen weer op eigen benen staan kunnen ze elkaar versterken, maar dan wel op een nieuwe manier waar lokale verankering centraal moet staan.

Maar goed, we hebben iets geleerd en ongetwijfeld komt er een regulering op het bankwezen af die net als na de crisis van 1929 de financiële sector aan de ketting zal leggen. Ik ben niet zo bang voor overkill. Ja, dat zal gebeuren, maar hoe dan ook zullen we weer gaan profiteren van economische groei zodra de financiële sector stabiel is geworden. Maar inderdaad, eerst zullen we de tering naar de nering moeten zetten. Een reddingspakket van euro 1873 mrd is geen free lunch.

Arnoud Boot is hoogleraar corporate finance en financiële markten aan de UvA.

Wederopstanding ABN Amro kan verder onder vlag van StaatHet kan nog mooier Staat kan bij premier Brown delen van ABN Amro terugkopenOok genationaliseerd In VK gaat RBS nu ook over in staatshanden

Illustratie: Rik Kamps

Gerelateerde artikelen

15-09-08 **Beter toezicht**

15-09-08 **Wellink ziet stap naar EU-toezicht**

15-09-08 **'UBS moet nog miljarden afschrijven'**

15-09-08 **Bankiers furieus op Lehman**

Metadata

Publicatie Datum	woensdag, 15 oktober 2008 1:00
Auteurs	Boot, A.
Bron	Het Financieele Dagblad
Copyright Jaar	2008
Trefwoorden	bankwezen;internationale economie
Categorie	Optiek
Pagina Nummer	9
Volgnummer	23
Bijlage Naam	Het Financieele Dagblad

Plaats uw reactie

Titel:

Reactie: (max. 2000 karakters)

Versturen

REACTIES 0 van 0